

Latviešu Virsnieku apvienībai – 100

ANDRIS KLAVIŅŠ

*Liec zobenu zem galvas un dziļi neiemiedz,
Tavs gods un Tēvu zeme tev cieši dusēt liedz.
/Andrejs Eglītis/*

Ar vērienīgām, skaistām svinībām Nacionālās aizsardzības akadēmijas ģenerāļa Rūdolfa Klinzona zālē 3. decembrī atzīmēja Latviešu virsnieku apvienības simtgadi. Sarīkojumā piedalījās Valsts augstākās militārās personas, ģenerāļi, virsnieki, biedrības atbalstītāji un jaunatnes pārstāvji. Gatavošanās simtgadei iezīmējās ar jauna apvienības karoga šūdināšanu, jo apvienības biedri atbalstīja ieceri atgriezties pie vēsturiskā ugunskrusta organizācijas emblēmā un precīzas devīzes. Kā jau militārās ceremonijās pieņemts, tās sākās ar vienības karoga svinīgu ienesānu, un svinību dienā tas bija jaunais karogs, kuŗu iesvētīja ZS vecākais kapelāns maj. Raimonds Krasinskis.

Aizsardzības ministrs Dr. Artis Pabriks savā uzrunā arī uzsvēra simbolu nozīmi valsts, tautas vai organizācijas dzīvē, akcentējot jaunā karoga iesvētīšanas notikumu: "Mēs vēl labi atceramies, kā mums atņēma mūsu simbolus, jaunā paaudze, varbūt ne visa, ir informēta, kas draudēja un kā mums aizliedza mūsu karogu, mūsu himnas dziedāšanu. Ja mēs gribam būt stipri savā garā un spēkā, mums ir svarīgi šie simboli. Paldies par šo iniciatīvu! Ar šo simbolu atgūšanu un nolikšanu goda vietā arī jūsu apvienība palīdzēs Latvijas sabiedrībai un jaunajai paaudzei būt zinošāki, būt spējīgāki veidot mūsu valsti..."

Savukārt Nacionālo Bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš, sveicot LVA jubilejā, pievērsās tās nākotnes uzdevumiem: "Es redzu virsnieku apvienību kā klubu, kur man gribētos aiziet, vienlīga, vai man ir 21 gads vai 87, satikt savus biedrus, apmainīties ar jaunumiem, iedzert alus glāzi vai kafijas tasi un iegūt to pozitīvismu, kuŗa dažreiz mums pietrūkst. Varbūt varētu būt filiāles pa spēku veidiem, bet galvenais

ir iesaistīt apvienībā jauno paaudzi, jaunos virsniekus." NBS komandieris apbalvoja virsniekus, kuŗi ir devuši nozīmīgu ieguldījumu LVA darbā, un kā pirmo viņš sveica atv. kapt. Sarmu Lini un vlt. Andri Meikulānu.

LVA valdes priekšsēdētāja p.i. atv. maj. Gunārs Rusiņš uzsvēra: "Laikmeta griežos, neskatoties uz visiem vēstures pagriezieniem un grūtībām, LVA ir izdzīvojusi, nostiprinājusies, saglabājusi savas tradīcijas un vērtības. Esam nozīmīgākā karavīru organizācija, kuŗa apvieno latviešu virsniekus Latvijā un ASV."

Īsa vēsturiska atkāpe. "Vienības gars, bez kuŗa armija ir tikai indivīdi daudzskaitlī".

"Kaŗaskolā ieaudzinātajam vienotības un uzticības garam ir jāpavada jaunos virsniekus tālākajā dienestā un dzīvē." Tā bija pamatota ideja 1922.gada 1.decembrī Kaŗaskolas II izlaiduma virsnieku dibinātajai "Kaŗaskolu beigušo kadetu savstarpējās palīdzības biedrībai". Biedrība atradīsies Apsardzības ministrijas pārziņā pie Kaŗaskolas, Suvorova (tagad Kr. Barona) ielā Nr. 99. Pirmajā valdes sēdē par priekšsēdētāju ievēlēja kpt. (vēlāk pltn.) Jāni Resno. 1928.gadā biedrība maina nosaukumu uz "Virsnieku apvienību", ko Rīgas apgabalts apstiprina 1929. gadā. Pēc gada vēlreiz tiek mainīts nosaukums, bet paliek solījuma vārds: "Es, ..., apsolos pie virsnieka goda, pēc labākās sirdsapziņas pildīt visus savus pienākumus pret "Virsnieku apvienību", veicināt tās mērķu un uzdevumu sasniegšanu. Vienmēr aizstāvēt tās godu un slavu, svēti pildīt tradīcijas. Atbalstīt katru apvienības biedru ar vārdiem un darbiem". 1940. gadā padomju vara aizliedza virsnieka lepnuma un goda simbola – zobena nēsāšanu. Tajā pašā gadā biedrība tika likvidēta. Savā pastāvēšanas laikā līdz krievu okupācijai biedrībā bijuši 1338 aktīvie biedri un

90 goda biedri. Par biedrības priekšsēdētājiem bijuši tādi pazīstami Latvijas virsnieki kā plkv. Krišjānis Ļūļaks, plkv. Arvids Kripens, pltn. Eduards Klūge u.c.

Pēc Otrā Pasaules kaŗa Hamburgā pltn. Jāņa Kalniņa vadībā tika mēģināts atjaunot Latvijas Kaŗaskolu beigušo virsnieku apvienību, bet tad sākās virsnieku izbraukšana no Vācijas uz nākamajām mītnes zemēm, un nodoms netika īstenots. 1954. gada 30. oktobrī Toronto 26 virsnieki, kpt. A. Millera ierosināti, lemj dibināt LVA Globālo valdi. Vēl paiet pāris gadu, un 1956.gadā sāk darboties LVA Kanadā, tad Sidnejas nodaļa Austrālijā un gadu vēlāk – Ņujorkas nodaļa. Laika gaitā notika izmaiņas, un 1957. gadā nodibinājās LVA ASV ar priekšsēdi maj. Vili Hāzneru, 1964. gadā LVA Kanadā ar inženieri Jāni Šmitu un LVA Austrālijā ar plkv. Arvidu Kripēnu priekšnieka amatā. Sākās darbs pie organizācijas, kas apvienotu pa visu pasauli izkaisītās nodaļas. 1966. gadā nodibināja Globālo LVA prezidiju (GP) ar priekšsēdi plkv. Arvidu Kripēnu. Galvenais uzdevums GP bija visu šo trīs zemju – ASV, Kanadas un Austrālijas kaŗavīriem cīnīties un aizstāvēt Latvijas brīvības atjaunošanas ideju.

LVA atjaunošana Latvijā.

Pēc neatkarības atjaunošanas Latvijā 1993. gadā Latvijas Virsnieku apvienību atjaunoja bijušie Latvijas Kaŗaskolu beigušo virsnieku apvienības 34 biedri. Par pirmo valdes priekšsēdētāju ievēlēja atv.kpt. Arnoldu Zariņu. 1996. gadā par valdes priekšsēdētāju ievēlēja atvaļināto vlt. Tālvaldi Bērziņu. Sadarbībā ar Nacionālo aizsardzības akadēmiju tika atjaunotas Latvijas armijas tradīcijas, sniegts atbalsts vecajiem virsniekiem, kas bija pārcietuši kaŗu un Sibīrijas lēģerus. Pieredzējušie kauju virsnieki palīdzēja jauno virsnieku

audzināšanā. No personīgās pieredzes, būdams kādu laiku apvienības preses virsnieks, varu piebilst, ka pavadītie gadi kopā ar leģendārajiem virsniekiem man palikuši spilgtā atmiņā. Apbrīnoju viņus par piedzīvoto kauju laukos, pārdzīvoto gūsta lēģeros un palikt nesalauztiem savas zemes patriotiem. Ko pārdzīvojuši šie vīri, kam bija lemts dzīvot un cīnīties, kad pāri Eiropai dārdēja kara rati?! Vlt. Eduards Stauvers, kuŗš kara pēdējās dienās bija pašā elles pievārtē pie Reicha kancelejas, kad krievi uz vienu ēkas loga aili sūtīja bataljonu, kad vlt. Rolands Kovtuņenko ar savu rotu pie Mores atturēja krievu uzbrucēju ordas, kamēr stobri pārķarsa, kā asinis mirka ārsta ltn. Viļa Krasta ķitelis pie amputāciju galdā Kurzemes cietokšņa kaujās, kā vlt. Teodors Kalnājs palicis dzīvs zem tanka kāpurķēdēm un iznācis no Volchovas asiņainajiem purviem, par gaisa kaujām – kaŗa lidotāji ltn. Arnolds Mencis un Leonhards Tresteris, vlt. Verners Liguts, kuŗš izbēga tundrā no lēģera, kapt. Hugo Legzdīns, kuŗš līdz saviem simtgadiem naktīs turpinājis šūpo ties zemūdenē un daudzi citi. Kaŗaskolas ieaudzinātā disciplīna un virsnieka gods nebija izdeldēts. Ja kādreiz vīri iekarsa, atspolējot atmiņas, atskanēja priekšsēža Tālvālža Bērziņa piesitiens pie artilērijas lādiņa čaulas. Tālvāldis Bērziņš bija inteliģents un visu cienītais Kaŗaskolas pēdējā izlaiduma bijušais jūras spēku kadets. Kad LVA pievienojās virsnieki no aizokeāna, bija gods iepazīties un intervēt virsniekus, kuŗi ASV armijā bija karojuši Korejā un Vjetnamā. Tā bija cita kaŗa pasaule, bet latviešu kaŗavīra slava gāja līdzī arī džungļos un kalnos. Augstākā virsšerzanta Zigurda Lieljuŗa, ASV pltn. Ilmāra Damberga, flotiles admirāļa Andreja Mežmaļa un daudzu citu kaŗu un dzīves stāstos. Tā bija... un te

jāatgriežas simtgades jubilejas svinībās un jāpiekrit ģenerālleitnanta Leonīda Kalniņa teiktajam par LVA turpmākajiem uzdevumiem.

ASV plnt. Ilmāra Damberga apsveikuma telegramma

Augsti godātie, Latviešu Virsnieku apvienības priekšsēdi, valde un kolēģi!

No tālās Amerikas apsveicam jūs Latviešu Virsnieku apvienības simtgadu atceres sarīkojumā! Lai gan dzīvojam ārpus Latvijas, šodien esam domās un jūtās kopā ar jums. No senas vēstures līdz šodienai zinām par latvju kaŗavīru drosmi, drošsirdību un panākumiem. Gadu simteņiem latviešu kaŗavīri bijuši spiesti kalpot svešiem kungiem un zem dažādiem kaŗogiem, bet – saglabājot mīlestību un cieņu pret savu tēvzemi un saviem cīņu biedriem. Tas kulminējās 1922. gada 1. decembrī, kad Latvijas Kaŗaskolas 2. izlaiduma virsnieki nodibināja "Kaŗaskolu beigušo kadetu savstarpējās palīdzības biedrību!" Esam pateicīgi šiem virsniekiem.

Novēlu jums visiem, sevišķi jaunajiem virsniekiem, gribu, spēku un enerģiju rūpēties, lai latviešu virsnieka vārdu nes tāds cilvēks, kas ar lepnu un paceltu galvu paliek tautas atmiņā, kā to darīja virsnieki Latvijas pirmajā brīvības posmā. Gods kalpot Latvijai!

Cienā,

Ilmārs H. Dambergs, atv. ASV armijas pltn., TZO virsnieks.
ASV, 02.12.2022.

Ar LVA simtgades Piemiņas zīmi apbalvotie LVA virsnieki-ārzemnieki

ASV Jūras kājn. korpusa kpt. (atv.) Valdis Pavlovskis, ASV armijas pltn. (atv.) Ilmārs Herberts Dambergs, ASV armijas pltn. (atv.) Visvaldis Ķīmenis, ASV armijas augstākais virsšerzants (SGM) (atv.) Zigurds Lieljuris, ASV GS brig. ģen. (atv.) Rūdolfs Pēkšēns, ASV armijas vec. ierēdnis (atv.) Egons Goldschmidt, ASV GS majors (atv.) Tālvāldis Modris Boģis, ASV jūras kpt. (atv.) Ilmārs Krasts, ASV armijas pltn. (atv.) Ģirts Jātņieks, ASV komandkpt. (atv.) Jānis John Karpis, ASV armijas maj. (atv.) Osvalds Edvards Blauss, lt. (atv.) Kārlis Vanags, ASV armijas pltn. (atv.) Freds Harijs Strobels

Atcerēsimies un godināsim kaŗavīrus, kas cīnījušies par Latviju, sākot no Kalpaka bataljona, studentu rotas, leģiona vīriem un atjaunotās Latvijas armijas kaŗavīriem misijās! Godināsim kaŗavīrus, kas sargā Latviju šodien!